

mo varali, ako jo sadimo. Le v malo, a v izbornih vrstah bo naša prihodnja moč. Ni pa še s tem dogotovljeno vse, ako smo vsadili drevo od t. a. finih vrst in ga prepustili samemu sebi, in ga moramo tudi potem vsako leto pravilno obrezovati, mu gnojiti in vsaj od časa do časa prerahljati pod njim travniško rušo. Le tako bomo dosegli res sadje, ki ga bomo veselili. Ako pa sami tega ne vemo, gotovo najdemo kje kakega veščaka, ki ga vprašamo za svet. Vsako leto se nadalje vrši čela vrsta tečajev za oskrbovanje sadnega drevja, kjer se lahko o vsem tem proučimo. Obrabimo tudi večjo pozornost strokovnim knjigam. Prisrčno pozdravljam tudi sklep zadnjega sestanka sadjarjev, radi ustanovitve „Slovenskega sadjarskega društva“, ki nas bo podpiralo z nasveti, s posredovanjem nakupa dreves in prodajo sadja, ki bo nam sadjarjem to, kar je kmetovalcem posebej gospodarska zadruga. Zelimo, da se to toli potrebno društvo kmalu ustanovi in prične s svojim plodovitim delom. Mi pa naprej vztrajamo glejmo na to, da te društvo podpiramo in stem povzdignemo sadjarstvo.

Pomanjkanje čevljarskega popa je sedaj jako občutljivo in spravi marsikoga v zadrego. Temu se pa lahko vsak odpomore, da si napravi sam pop, koliko ga rabi za lastno rabo na sledeči način: vzami 5 pr. pol kilograma pšenične moke, isto deni v neprogosto platno, zaveži in izpiraj tako dolgo v vodi, dokler ne opaziš, da ne postane več bela (mlečnata). Potem ti ostane le mali del neke snovi v platnu, katero deni v posodo in postavi na primerne gorke — ne vroč kraj. Čez nekaj časa se razkroji ta snov, da nima več iste žilavosti. V te slaboju jo kar lahko porabiš. Na noben način ne smeš te snovi pustiti dalje časa, ker potem začne gniti in dobi prav neprijeten dihu in ni več za rabo. Ako je takoj ne rabiš, potem to snov posuši in sicer na ta način, da jo vliješ na pločevino, katero moraš poprej namazati z maščobo, da se ti ne prime in pusti sušiti. Za domačo rabo je pa najbolje, da pripraviš pop nekaj dni pred rabo in porabiš svežega. Vodo v kateri si izpiral moko pa pusti, da se čisti. Ona bela snov, ki se vsede na dno je škrop ali šterka. Odlij previdno vodo, nalij zopet čiste vode in dobro pomešaj. Pusti, da se vsede in ponavljaj to tako dolgo, da je škrop celo bel, nakar ga posuši. Na ta način dobiš pravi škrop, ki je vporaben za perilo!

Hmeljarsko društvo za Slovenijo s sedežem v Ljubljani javlja vsem hmeljarjem, da zneso letnina 5 K. Kdor hoče društvu pristopiti, naj se požuri in vpošlje navedeno svoto.

Proti špeharjem-kmetom. Mariborski mestni magistrat, ki ga je dosedaj vodil velik liberalcec dr. V. Pfeifer, namerava prepovedati kmetom-špeharjem, ki nimajo obrtnega lista, dovažati zaklane svinje, tele, meso in špeh na mariborski trg. S takimi odredbami hoče magistrat še bolj povečati draginjo in pomanjkanje. Stara navada je bila, da so špeharji iz Dravskega polja dovažali omenjena živila na naš trg. Gospodje na magistratu, le tako naprej! Kmalu boste imeli prazen trg!

Sisak pristanišče. Da se razbremeniti železniška proga med Sisakom in Beogradom, se je uredilo vse potrebno, da se blago, namenjeno za Beograd, v Sisku spravi iz vagonov v lahje-vlačilke in po Savi odpravi v Beograd.

Tovarne karbida ustavljene. Tvorница karbida v Dugomratu in razne tvornice v Splitu in okolici so ustavile nedavno svoj obrat z ozirom na velike zahve delavcev.

Tedenske novice.

† **Zupnik Vasilij Kurdyk.** Romarji na Crnogoro se bodo še spominjali ljubeznivega gospoda begunca iz Galicije, ki je zadnja leta vojske preživel tu med nami in postal ljubljenec vseh, ki so ga imeli priliko spoznati. Le s težkim srcem smo se ločili od njega, ko se je pred poldrugim letom vračal v svojo domovino, na (grško-katoliško) župnijo Czernichovec pri Zbaražu, saj smo slutili, da te zlate duše v življenju ne bomo videli več. In zdaj je došel iz Galicije žalosten glas, da je to blago srce že dne 19. dec. 1919 nehale bit. Umrl je za legarjem v sredi svojih ljubljenih rojakov tam v daljni Galiciji, kjer je našel vse razdajano in kjer ni učakal lepših dni, v katere je veroval tako živo. Pač je napočil že dan svobode za nas Slovence, ki nas je rajni za časa svojega izgnanstva tako prepričevalno krepil v urah dvomov vedno znova ponavljajoč: „Prvih tisoč let je bil vek romanski, drugih tisoč let je vek germanski, tretji tisoč se bliža, to pa je vek slovanski!“ Njegova domovina pa se ječi pod vojno viro in še ni napočil dan vstajenja za majko Veliko Rusijo. Neizpolnjena mu je ostala tudi druga srčna želja, ki ga je gnala nazaj v svojo domovino; ni mu bilo dano, sestati se s svojo ženo in otroci, ki so razen sina Vladimira še vedno daleč v Rusiji. Toliko je preстал od začetka vojske, ko ga je avstrijska vlada dala zapreti zaradi njegovega slovanskega mišljenja, tri dolga leta je prebil, ne vedoč, kaj je z njegovo družino, v raznih avstrijskih ječah, gledal smrti v obraz z zloglasnem Thalerhofu, a ni obupal. Zaupanje v Boga in vera v vstajenje slovanstva sta ga držala po koncu. Zdej pa so žalost nad nesrečno domovino in varane nade na zopetno svidenje z dragimi, od katerih je bil že šest let ločen, vzele temu krepkemu možu prejšnjo odporno silo in mu skopale prerani grob. Mučeneo, katerega življenje je bilo pretrseljiva žalost, je odšel z njim v večnost. In nam, prijateljem njegovim, ne bo dano poklekati na žaljno njegovo gomilo, spominjati se ga pa hočemo vedno, kakor tudi on ni mogel pozabiti svojih ljubih

Slovencev, med katere ga je vlekle srce nazaj v teh težkih dneh. Nepozabni Vasilj, Ti pa izprosi pri Bogu, da kmalu napoči zlati vek slovanski, o katerem smo tolikrat skupaj sanjali. Na svidenje tam nad zvezdami!

Železniška nesreča pri Pamečah. Dne 24. februarja, okoli 18. ure, sta se sprožila na postaji Slovenjgradec dva polna železniška vozova in sta z veliko naglico drdrala proti Dravogradu. Naproti jima pride vstric Pameč večerni osebni vlak št. 1843. Z velikim pokom sta zavozila drug v drugega. Polna železniška vozova sta se popolnoma razbila, stroj je čisto poškodovan in še dva osebna vozova raztrgana. Med velikim krikom in vikom so začeli prihiteli ljudje reševati iz polomije ponesrečence. Enomu možu je odrgale obe nogi in ga tako poškodovalo, da je med prevozom v slovenjgraško bolnišnico umrl. Bil je k sreči še prej previden med potjo. Eni deklici je zlomilo roko in nogo. Več oseb je bilo lahko ranjenih in krvavih ter opraskanih. Sreča v nesreči je bila še ta, da se je vozil z istim vlakom g. dr. Harpl iz Slovenjgradca (tudi lahko poškodovan), ki je nudil ubogim ponesrečencem prvo pomoč. Pri železniški upravi bo pač potreba „železne“ roke in metle, da se odpravi vsaj najhujši in kričeči nered! Vsestransko zabavljanje in nezadovoljnost bi že morala vsaj nekoliko zganiti merodajne in poklicane činitelje, da se razmere zboljšajo!

Vsi javni shodi na levem bregu Drave mariborskega političnega okraja in v občinah ob demarkacijski črti so do nadaljnjega prepovedani.

Vlada je dala izgnati preko meje v St. Ilju v Slov. gor. vpokojenega stotnika Vavra. Mož je bil na sumu, da njegovo „delovanje“ in „potovanja“ niso bila taka, da bi jih naša država lahko odobrvala. Izgnati bo treba še več takih tičev.

Gostilno Anderle pri Gornji Sv. Kungoti je dala politična oblast zapreti, ker obstaja sumnja, da so se zbirali tam državni nevarni elementi.

Vzgleđna vas. Vsi prebivalci vasi Žigon pri Sv. Lenartu nad Laškim so pristopili k Slov. kmetijski zvezi ter plačali tudi obnem udnino. Udmino je pobrala pridna posestnica Marija Frece, ki se je letos omožila v Žigon iz ugledne Cencekove hiše na Gori. Naj bi tej vasi sledile še tudi druge vasi! V skupnosti je moč!

Za bralna društva po deželi. V zadnjem času so nam začela razna bralna društva iz dežele pošiljati naznanila svojih občnih zborov v objavo. Uredništvo je mnenja, da za bralno društvo kake župnije pač zadostuje, ako se oznanijo občni zbor pred cerkvijo ali pa v društvu samem. Taka neznatna oznanila, ki nimajo nobenega pomena, nam jemljejo samo prostor v listih in jih v prihodnje ne bomo več priobčevali. Prireditve društev se bodo priobčevala, naznanila malenkostnih občnih zborov pa ne več. Brez zamere!

Organist Jože Kegl menda že od Sv. Marka ni že Ptujja nam je poslal popravek. Se kak advokat z dežele ne zadene popravka, pa bi ga organist. Se toliko drzen je ta človek, da grozi listu s tožbo. G. orgljar, veste li, kaj se pravi tožiti list pred porotniki! Zadnji čas se dogaja, da prejema uredništvo celo kopico raznih groženj od strani organistov. Vse novejšje bomo priobčili in opozorili gg. župnike, da primejo te v drznosti napredne stiskače orgel malo za ušesa.

Na gostiji Masten-Tkavč v Frankovcih pri Ormožu se je nabralo za dobrodelne namene 65 K. Prisrčna hvala!

Razgled po svetu.

Koliko Italijanov živi na svetu? V Italiji živi 38 milijonov Italijanov, v zasedenem ozemlju 1% milijona, v drugih državah pa živi okrog 8% milijona, torej živi na svetu približno 50 milijonov Italijanov. V Italiji pride na štirijaški kilometer 130 prebivalcev. Italija je torej ena izmed najbolj gosto obljudenih držav na svetu, vsled česar ni čuda, da se vsako leto izseli iz Italije v druge države več kakor ½ milijona oseb.

V Nemčiji odklenkalo socialni demokraciji. V Nemčiji se ravnokar vrše občinske volitve, ki pa pomenijo za socialno demokracijo popoln poraz na celi črti. Na Saksonskem so izgubili 60% glasov, na Bavarskem in Virtemberskem celo 80%, po drugod pa od 30 do 40%. Že sedaj se odločno zatrjuje, da bodo pri prihodnjih državnoborskih volitvah socialni demokracije izgubili ½ poslancev. V prihodnjem nemškem državnem zboru ne bo več prišla socialna demokracija v poštev kot vladna stranka.

1½ milijon stradalajočih otrok se po poročilu kongresa za otroško oskrbo v Ženevi nahaja v Nemčiji in v Avstriji. Da bi se nekoliko pomagalo tem stradalajočim otrokom, ki bila potrebna mesečna svota 18 milijonov švicarskih frankov. Toda vprašanje je, kdo naj pomaga s takimi ogromnimi zneski?

Stavka dunajskih pekov. Dunajski peki zahtevajo zvišanje plač za 100 do 150% ter grozijo s stavko, ako se zahtevi ne ugodí. Njihovi zahtevi se pa bo morale ustreti in cene za kruhbodo zopet — že zopet zvišane!

Ljudsko štetje na Dunaju. Te dni je bilo izvršeno ljudsko štetje na Dunaju. Dunaj šteje po stanju z dne 31. januarja 1920 zavsem 1.838.708 oseb, dočim je štel Dunaj pri zadnjem ljudskem štetju v letu 1910 2.031.498 oseb, število prebivalstva Dunaja je torej od preobrata naprej padlo za 192.790 oseb.

V Avstriji obdačujejo služinčad. Po poročilu graških listov pošiljajo davčni uradi plačilne naloge raznim gospodarjem in gospodinjam, ki imajo v služ-

bi razno služinčad, kot hlapce, deklice, sobarice itd., češ, da mora delodajalec odtegniti služinčadi določene zneske od mesečne plače ter te zneske oddati davčnim uradom. Daleč so že prišli v Avstriji!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Dne 8. svedana se je tudi pri nas ustanovil telovadni odsek, ki ima že 49 članov. Ker se bo v najkrajšem času začelo s telovadbo, je želeli, da se fantje, ki hočejo pristopiti, nemudoma prigrasijo. Naj pridejo na fantovski večer, ki je vsak četrtek ob 8. uri zvečer v čitalnici.

Dopisi.

Sv. Peter pri Mariboru. Pri nas hujska viničarje nek Verlič, ki je 15. februarja tudi predsedoval socialdemokratskem shodu v Mariboru. Čudimo se, da se je ta človek tako izpremenil! Saj je bil nekdanj kot vodja naših tamburašev navdušen za slovensko narodno stvar! Zdej pa se je podal v službo Wallischev, v službo nemške in nemškutarske socialne demokracije! Pa prav zaprav se mu ni čuditi. Saj se ta mož tudi v svojih poklicih silno izpremenja: bil je čevljar, potem oskrbnik, nato kočar in vrtnar, pa se mu ni obneslo; zato se je lotil mlatilnih in drugih strojev in ker mu tudi to ni šlo po sreči, je postal zopet oskrbnik. Zdej po zimi pa se razvil v socialističnega agitatorja. Radovedni smo, v kaj se bo prelevil na spomlad. Morebiti se bo lotil izdelovanja dežnikov.

Gornja Sv. Kungota Znani Paskolo zbira v svojih vinskih kletah sumljive elemente. Tam zabavlja na debelo in široko čez našo državo. Govori se o polovnjaku vina, ki ga je Paskolo obljubil nekim sumljivim pretepačem. Paskolo, ki je znan izza dobe pred vojsko in med vojsko kot eden najzagrizenejših sovražnikov vsega, kar diši po slovensko, ki je po preobratu tihotapil v velikem v Nemško Avstrijo in je bil zato celo kaznovan, ta Paskolo sedaj mirno brez potnega lista pogosto hodi čez Lačane v Ernovž in Ljupico ter nazaj. Paskolo je navzoč na vseh tajnih shodih, ki jih prireja Mermolja in Hojnigg v ozemlju severno od Maribora. Opozarjamo samo na take tajne sestanke pri Senonigu na Pesnici, pri Anderlu v Gornji Sv. Kungoti in v Paskolovi kleti. Ali vlada noče videti, kakšen namen imajo taki sestauki?

Svečina. Krčmar Anderle pri Gornji Sv. Kungoti, ki niti ni jugoslovanski državljan daje na razpolago za tajne sestanke svojo hišo Mermolji in Lahu-Germanu Paskoli. O tem bomo govorili na drugem mestu. Anderle, ki bi moral biti zadovoljen, da sme živati v naši državi in uživati jugoslovanski kruh, pa govori okoli, da so baje pristaši Kmetске zveze prvi napadli one divjake, ki so z latami in železnimi drogi brez povoda napadli zborovalce v kungoški šoli. S takimi drzneži bomo kmalu obračunali.

Sv. Križ pri Mariboru. Že stojimo v vrvenju volilnega boja. Za uretko nedeljo so nas vabili kričeči lepaki Samostojne na shod k Verdoniku. Drugi lepaki pa so nam naznanjali shod Kmetске zveze pri cerkvi Sv. Križa in pri Zgornji Kungoti v šoli. Najprej se je vršil shod Kmetске zveze, kjer je pojasnil domači g. župnik mnogobrojnim zborovalcem, v čem obstoji glavno delo za povzdigo kmetškega stanu, ter dokazal, da je ravno kmetška zveza pospeševala najbolj med ljudstvom izobrazbo in smisel za združništvo, dočim se Samostojna vrva med nas le zda, ko se bližajo volitve, da dela med nami razprtije in prepire. Po dobro uspelem zborovanju se je večina razšla domov, nekaj pa se jih je podalo k Verdoniku, da bi še slišali Mermoljev evangelij. Da bi se preveč ne dolgočasili v pričakovanju samostojnega odrešenika, si je seveda naročil vsakdo merico vina. Čakajo, čakajo, a odrešenika ni. Kje so govorniki? Ali so se jim polomila kolesa, ko so se vozili k nam? Ali so zašli kje v naših gozdovih? Ali so se zbal naših zavednih fantov in mož? Kazalec se je pomikal dalje in dalje, a krivih prerokov ni bilo na dan. Ko so nekateri pregoreči neodrešenci le kazali svojo hudo nevoljo proti gostilničarju, jih je ta mirno potolažil: „Kaj hočete še govornika? Saj ste že dosti slišali pri cerkvi!“ Tako se je pri nas mirno končal ta dan, gostilničar pa je zvečer z zadovoljstvom prešteval svoje desetake, češ, kjer se dva prepirata, tam ima tretji svoj dobiček? A radovedni smo, če se bodo še kdaj bliskali samostojni lepaki na Verdonikovih stebrih, voglih in vratih, ker so večerni telegrami naznanili vsem samostojnežem naših obmejnih krajev pretužno vest, da so dobili njihovi tolovaji pri Zgornji Kungoti zastuženo plačilo za svoje razbojniško nastopanje v podobni krvavih in razbitih glav. Prišli so že menda zdej do prepričanja, da bi se jim godilo pri Sv. Križu gotovo le še slabše. Zato pa damo skrbnemu očetu Verdoniku prijazen nasvet, naj se nikakor ne spušta na vroča tla volilnega boja, ker bi njegov ugled padel pod ničlo, kakor hitro stopi v vrsto tistih, ki nastopajo s koli in železnimi palicami proti našemu poštenemu slovenskemu ljudstvu!

Sv. Lovrenc na Pohorju. Na ženskem shodu v nedeljo, dne 22. februarja, so naše zavedne Pohorjance najodločneje protestirale zoper krivično zapostavljanje kmetškega ženstva pri nameravanem volilnem redu bivše vlade. Izredno množestveno obiskanemu shodu je predsedovala naša odlična narodnjakinja g.